

gaa løse om paa Landet, turde vel være et Spørgsmaal. Naar den ærede Landsthingsmand udtalte, at dette kunde ske saameget lettere, som Staten formentlig aldrig vilde tvinge Idioterne ind i Anstalten paa samme Maade som de Døvstumme, saa skal jeg dog blot dertil bemærke, at de Idioter, som der her er Tale om, ere ikke saadanne Idioter, som anses for uftadelige eller ikke farlige for deres Omgivelser; men det er netop den Slags Idioter, som foruden at være sindssyge tillige have saadan legemlig Svagthed, at der af den Grund er dobbelt Opfordring til at tage sig af dem og til at sørge for, at de komme ind i en Anstalt af den Bestaaenhed, som her er foreslaaet, nemlig en Sinds-sygeanstalt. Det kan altsaa dog være, at en hel Del af dem, som i Dieblirket mest trænge til at komme under Behandling, ville blive indsatte paa Asyllet, ikke som en frivillig Sag.

Naben: Naar jeg har været med til at stille den foreliggende Dagsorden, saa er det, fordi jeg ikke har kunnet følge Flerparten, og fordi jeg lige saa lidt har kunnet følge Mindretallet. Det forekommer mig, at Mindretallet er optraadt paa en noget hensynsløs Maade lige overfor Lovforslaget. Jeg har nu ment, at man helst burde vælge den mildere Form, nemlig at henlægge Lovforslaget ved en Dagsorden. Mindretallet har uden videre villet slaa det ihjel; det har jeg, som sagt, ikke troet at være rigtigt. Jeg vilde gjerne optræde paa den mest hensynfulde Maade lige overfor den høitærede Minister, hvis Bestræbelser for Idiotlagen jeg i høi Grad paakjender. — Naar jeg ikke har kunnet stemme med Flerparten, er det, fordi det er min vel overveiede Overbevisning, at det maa være Statens Pligt at overtage Styrelsen og Ledelsen af Idiotanstalterne, ligesom den har overtaget Styrelsen af Sinds-sygeanstalterne og Institutterne for de Blinde og Døvstumme. Vel indser jeg, at en saadan Ordning vil koste en hel Del, at den vil blive meget dyrere end den, der er foreslaaet her i Lovforslaget; men jeg tror ikke, at vi bør lade os afskrække af Beføstningerne, men at vi bør, saaledes som den ærede 1ste Landsthingsmand for 2den Kreds (Haffner) for et Dieblil siden udtalte, sætte i første Række, at man faar noget Godt og i anden Række Beføstningerne. Denne hans Udtalelse kan jeg fuldstændig tiltræde. Naar vi muligen ville indrette Idiotvæsenet paa samme Maade som Sinds-sygeanstalterne, kommer det jo iøvrigt ikke

til at gaa synderlig ud over Statskassen; denne har i dette Tilfælde ikke Andet derved at gøre, end at give Forskud og gjøre Udlæg; hvad Anstalterne iøvrigt koste mere, end de have i Indtægter, kan jo udredes af de forskellige Landsdele. Langt hellere end at gaa ind paa at give disse ulykkelige Stakler i en Slags Entreprise til Privatmand, vil jeg være med til at lade Landsdelene udrede Vidragene dertil, selv om de skulle blive ikke ubetydelige. Disse mine Ord maa imidlertid ikke forstås saaledes, som om jeg i mindste Maade vilde nebsætte den Mand, til hvis Omsorg der er Tale om at overdrage disse ulykkelige Idioter; det er langt fra mig, jeg kjender ikke Manden; men jeg agter og paakjender hans Virksomhed. Jeg tror ikke, at der i Rigsdagen, og jeg tror heller ikke, at der ude i Befolkningen vil blive lagt nogen synderlig Hindringer i Veien for Regjeringen, naar den paatager sig fuldstændig at tage Idiotvæsenet i sin Haand; jeg har i alt Fald mange Gange hørt det udtale ude i Befolkningen, at der var Noget, som Staten burde tage fuldstændig i sin Haand, og at det burde indrettes affurak paa samme Maade som Sinds-sygeanstalterne, navnlig med billige Betalingsvillkaar, thi, saaledes som Betalingsvillkaarene ere nu for Tiden, ere de ingenlunde billige, da det jo koster 6—700 Kr. om Aaret at faae en Idiot optagen paa de private Anstalter, og jeg indser ikke, at den Ordning, der foreslaas ved dette Forslag, vil gjøre det synderlig billigere; det vil nemlig koste affurak det Samme om Aaret at faae en Idiot optagen, som det nu koster, imellem 6 og 700 Kr.; men det er ikke enhver Mandes Sag at udrede 6—700 Kr. aarligt for et saadant idiotisk Barn eller en uheldelig Landsvæg; det kan kun de Velstaaende gjøre. Det kan vel heller ikke være saa vanskeligt for den notorisk Fattige at faae et idiotisk Barn optaget paa Idiotanstalten; der findes vistnok mange Kommuner, der ville betale for et saadant Barn, skjøndt det paa den anden Side ogsaa paa mange Steder vil have sine Vanskeligheder, naar det kommer dertil, at Kommunen skal rykke ud med en 6—700 Kr. aarligt; men der er en hel, meget talrig, Klasse, for hvem det er vanskeligt, ja næsten umuligt at faae deres Børn anbragte paa Idiotanstalten, og det er den store Arbejderklasse, der uden at trænge til Fattigunderstøttelse under almindelige Omstændigheder, saadan lever af Haanden og i Munden, navnlig Husmændene, alle de smaa Haandværkere og alle de smaa Næringsdrivende baade paa Landet og i Kjøb-